

1921 - 2016 | **KOVOLIT**

*„Lidé jsou jako zvony ulité z různých kovů;
v každém z nich je i vzácný kov.“*

Rembrandt van Rijn

Když se vysokého věku dožije člověk, je to bezpochyby důvod k oslavě. Stejně tomu je i v případě firmy.

KOVOLITU je letos 95 let, dle lidských měřítek je to vetchý stařík, podniky mají ovšem měřítko jiná.

KOVOLIT není šedovlasý děd, ale ani dravý mladík. Jsme stabilní a seriózní firma v produktivním věku.

Za sebou už máme řadu zkušeností, díky kterým jsme přežili zlomové okamžiky historie, překonali krize.

A stále nám zbývá dost sil na to, abychom čelili výzám, které přináší současnost.

Milý KOVOLITE,

přeji Ti a všem Tvým zaměstnancům současným i bývalým mnoho dalších sil do budoucna!

Věřím, že díky současným aktivitám a změnám, které podnikáš, budeš i za pět let nikoliv vetchým staříkem, ale stoletým prosperujícím podnikem.

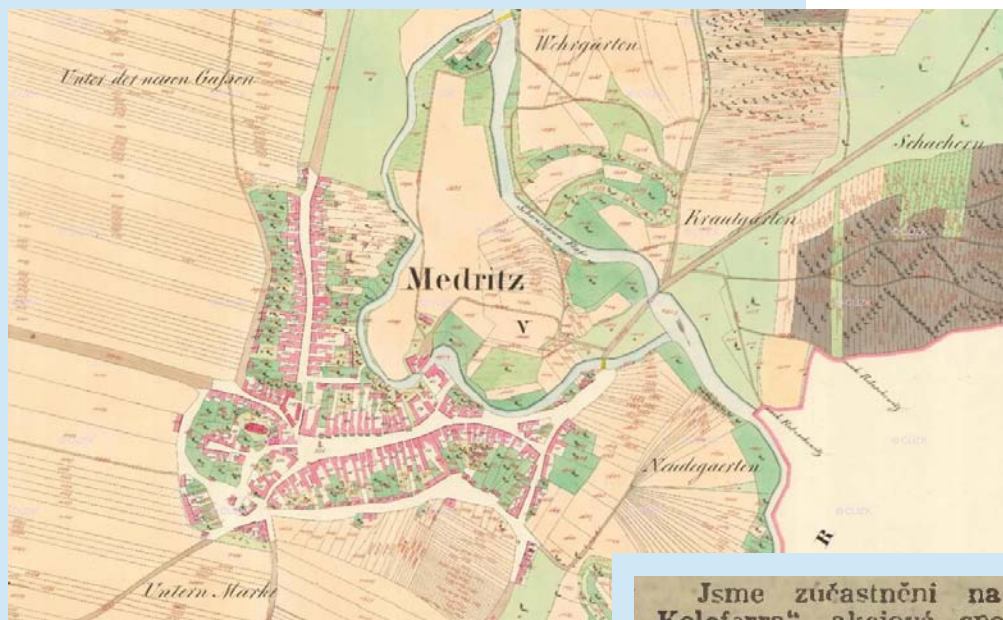
Váš ředitel společnosti

Ing. Eduard Mareček

V Modřicích v září 2016

OBSAH

1921 - 1945	1
1945 - 1970	7
1970 - 1989	13
1989 - 1997	21
1997 - 2016	27

Mapa Modřic z roku 1825

Článek z národních listů
o založení spol. Koloferra v roce 1921

Jsme zúčastnění na zřízení společnosti „Koloferra“, akciová společnost v Modřicích u Brna, jež vstupuje v život s akciovým kapitálem Kč 2.000.000.—. Společnost tato pojme v sebe starou renomovanou firmu B. Fink, velkoobchod železem v Brně. Nově vybudovaný závod v Modřicích bude vyráběti zejména polní dráhy a veškeré příslušné nářadí.

1921 – 1945

Na mapách z 19. století je vidět, že obec Modřice byla původně tvořena jen ulicemi kolem dnešního náměstí. V místech dnešního podniku byla jen pole. Tato situace se změnila na přelomu 30. a 40. let 19. století, kdy zde soukromá společnost Severní dráha císaře Ferdinanda (KFNB), za níž stál zejména vídeňský bankéř Salomon Mayer Rothschild a další vídeňští bankéři, zahájila výstavbu parostrojních železnic. Úsek Vídeň–Břeclav byl zprovozněn 6. června a odbočka Břeclav–Brno 7. července 1839 ^[1]. To vyvolalo rozvoj oblasti Modřic, kde stojí dnešní Kovolit.

Dne 14. června 1921 vyšel v novinách Národní listy článek, v němž Česká komerční banka oznamuje, že se účastní zřízení společnosti „Koloferra, akciová společnost v Modřicích u Brna“

s akciovým kapitálem 2 000 000 Kč. Společnost převezme firmu B. Fink – velkoobchod železem v Brně. Dále informuje, že nově vybudovaný závod bude vyrábět polní dráhy a příslušné nářadí. Tento den můžeme tedy považovat za okamžik vzniku podniku Kovolit ^[2].

V záznamech o úzkokolejně malodráže židlochovického cukrovaru je údaj, že vozový park čítal 61 čtyřosých vagónků s nosností 8 000 kg, z nichž 48 bylo od fy Rosenmann Praha, 6 od fy Orenstein a Koppel Praha, 7 od fy Koloferra Modřice. Údaj se vztahuje k 20. letům 20. století a ukazuje, že podnik Koloferra vyráběl úzkokolejné vagónky ^[3].

Současná administrativní budova kovárny (po roce 1933)

Z roku 1928 je zachována informace, že firmou Krauss a Comp. z Mnichova byla pro firmu Koloferra, Modřice u Brna, vyrobena lokomotiva: česká varianta typu BUG pod pořadovým číslem 8400. V roce 1928 a 1929 sloužila návštěvníkům brněnského výstaviště při příležitosti Výstavy soudobé kultury v Československu^[4].

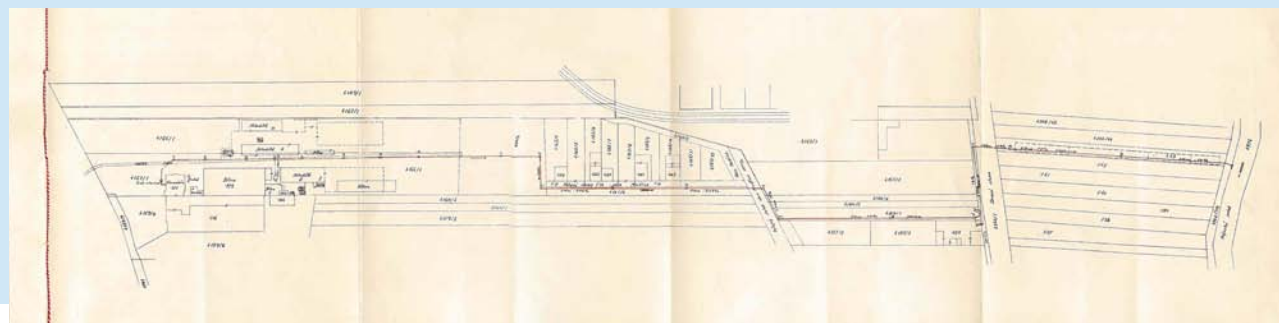
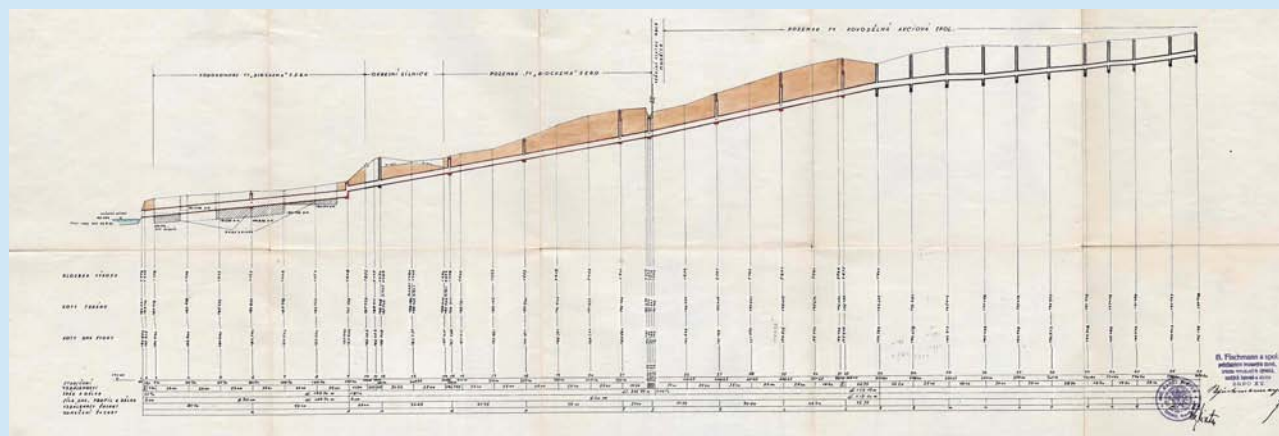
Fotografií se z předválečné doby moc nedochovalo. Jde jen o dvě pohlednice, na kterých je zachycen dnešní Kovolit po roce 1933. Pan Hájek jednu z nich se svolením sběratele ofotografoval a vyvě-

sil na internet. V popředí je vidět současná administrativní budova kovárny (lidově zvané Starý hrad) a vlevo staré dřevěné dílny^[5, 6].

Další historie podniku je spjata s firmou Křížík-Chaudoir, měďárna, kabelovna a elektrotechnické závody, akc. spol. Ta byla založena českým vynálezcem Křížíkem (všichni znají jeho slavnou obloukovku). Ve zprávě o československých burzovních papírech se k letům 1938 a 1939 píše o další etapě historie Kovolitu. V roce 1932 byla firmou Křížík-Chaudoir založena Kovodělná společnost, s. r. o., jejíž výroba byla v roce 1933 přenesena do závodu převzaté firmy Koloferra, a. s., v Modřicích. V roce 1936 byly obě tyto společnosti sloučeny pod firmu Moravské elektrotechnické a kovodělné závody, akc. spol., (akc. kap. 0.6 mil. Kč)^[7].

K roku 1937 jsou k dispozici další dokumenty. Patří mezi ně návrh odpadního kanalizačního potrubí a výletní objekt. Na obou dokumentech je vidět půdorys tehdejších budov, jenž se od založení podniku příliš nezměnil^[8, 9, 10].

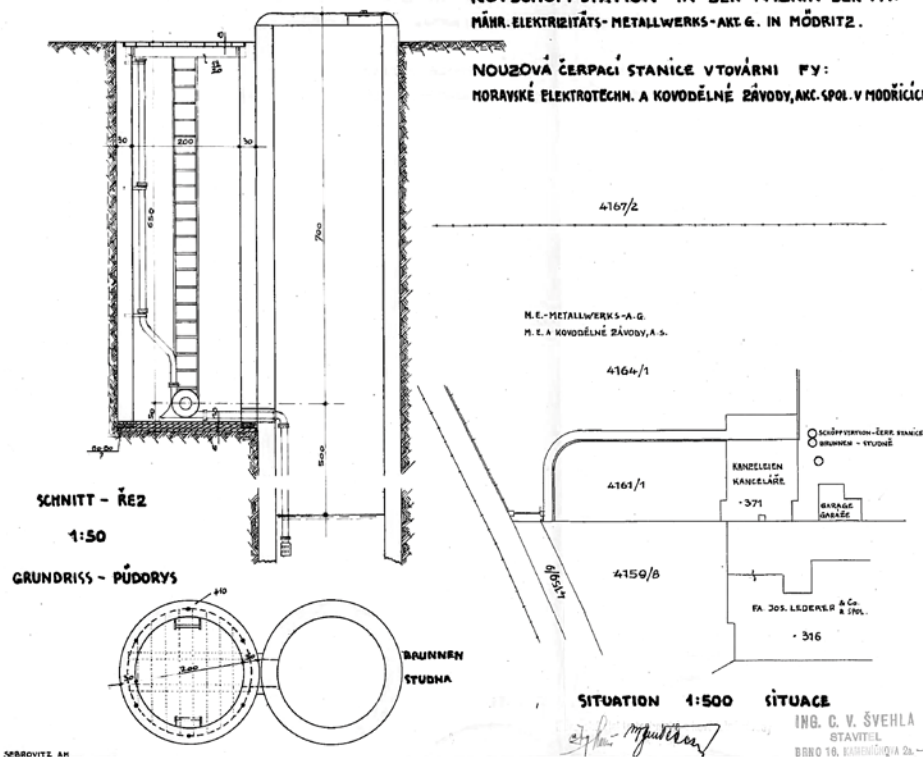

Návrh odpadního kanalizačního potrubí z roku 1937

**NOTSCHÖPFSTATION IN DER FABRIK DER FA:
MÄHR. ELEKTIZITÄTS-METALLWERKS-AKT. G. IN MÖDRITZ.**

**NOUZOVÁ ČERPAČÍ STANICE V TOVÁRNÍ FY:
MORAVSKÉ ELEKTROTECHN. A KOVODĚLNÉ ZÁVODY, AKC. SPOL. V MODŘICÍCH.**

Z roku 1941 existuje zajímavý doklad o nouzové čerpací stanici a vyhloubené studni. Tento objekt se dochoval dodnes, leží vedle administrativní budovy kovárny ^[11].

K roku 1942 se váže zápis v adresáři protektorátu „Adressbuch der Landeshauptstadt Brünn“, v němž je na straně 72 uvedeno zaměření Kovolitu ^[12].

Zápis o Kovolitu z adresáře protektorátu z roku 1942

Nákres nouzové čerpací stanice a vyhloubené studny z roku 1941

Za druhé světové války se ani zaměstnancům Kovolitu nevyhnula smrt za odbojovou činnost. U administrativní budovy je pomníček Františka Pavlíčka (narozen 29. července 1910, popraven 1. června 1943).

František Pavlíček se narodil v dělnické rodině jako nejmladší ze čtyř dětí. Po ukončení školní docházky na obecné škole se vyučil elektrikářem. Když se 27. září 1932 oženil se Štěpánkou Duchoňovou, přestěhoval se do její rodné obce Ořechovičky (dnes součást Ořechova). Zde se manželům narodili dva chlapci. Práci nastoupil v modřickém závodě Kovolit.

V době příchodu německých okupantů bylo Františku Pavlíčkovi 29 let. Když se na podzim 1941 utvořila na Brněnsku odbojová organizace Nemo, stal se členem její skupiny, která vznikla v modřickém Kovolitu. Tato odbojová skupina se zaměřovala na poškozování telefonního vedení a zapalování obilí v blízkosti tratí a připravovala se na větší destrukční akce, k čemuž připravovala nálože. Jak se na této činnosti podílel Pavlíček, se nepodařilo zjistit. Když brněnské gestapo přišlo na stopu

organizace Nemo, a tím i na činnost modřické skupiny, její členy zatklo. František Pavlíček byl zatčen 14. září 1942 na svém pracovišti v Kovolitu. Byl uvězněn v Kounicových kolejích a podroben výslechům v úřadovně gestapa. Po nich byl poslán do věznice v Breslau, kde byl odsouzen k trestu smrti. Po procesu byl odvezen do věznice v Briegu. Rozsudek byl vykonán 1. června 1943.

Prameny: Vzpomínky syna Jiřího

Pavlíčka a informace poskytnuté Obecním úřadem v Ořechově ^[13].

*František Pavlíček
(popraven roku 1943
Gestapem)*

Názvy podniku v letech 1921–1945

1921 Koloferra, akciová společnost

1936 Moravské elektrotechnické a kovodělné závody, a. s., Modřice

1945 Moravské elektrotechnické a kovodělné závody, a. s., Modřice,
národní správa

*Pracovníci podniku v roce 1945,
v popředí Ing. Jestrábek*

*Kuchyně a šatny. Kromě správní budovy byly všechny
objekty dřevěné*

*Odhalení pamětní desky Františka Pavlíčka, jehož příběh je po-
psán v předchozí kapitole. Pamětní deska je u vstupu do dnešní
administrativní budovy*

© 1945 - 1970

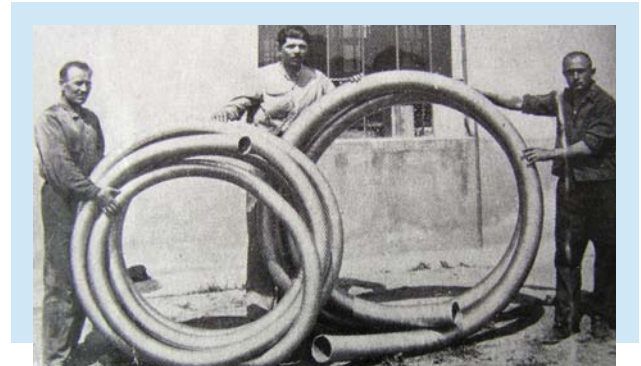
Po osvobození republiky bylo 5. května 1945 rozhodnuto, že podnik bude dán na základě dekretu prezidenta republiky do národní správy. To se stalo dne 18. srpna 1945. Podnik nesl název Moravské elektrotechnické a kovodělné závody, a. s., Modřice, národní správa. Národní správou byli pověřeni pánové Veleba, Hošek a Weigl.

Kantýna z roku 1950. Opět se jedná o dřevěnou budovu

Technický chod podniku zajišťoval Ing. Jestřábek. V podniku se dále vyráběly kovové hadice a jednoduché odlitky a výkovky.

V roce 1947 se podnik Modřice začleňuje pod Kovolit Čáslav, n. p., a ředitelem se stává Josef Danda.

Nosný program z roku 1951: výroba kovových hadic

Jmenování ředitele podniku roku 1951

V roce 1949 podnik na krátkou dobu organizačně spadá pod Kovolís Hedvikov.

K 1. červenci 1949 dochází k další organizační změně a začlenění pod Zbrojovku, n. p., Brno.

V roce 1951 ministr jmenuje ředitelem p. Bohumíra Kovaříka. Podnik v Modřicích začíná být důležitým pro další průmyslový rozvoj ČSR.

K 1. červenci 1953 je podnik osamostatněn a získává dnešní název – Kovolit Modřice, n. p. V roce 1954 je k němu přičleněn závod 02 – Kovolit Česká. V roce 1956 Ministerstvo přesného strojírenství rozhodlo, že Kovolit bude přebudován na velkovýrobní závod.

Rozhodující byly tyto důvody:

- strategická poloha uprostřed republiky,
- dlouholetá průmyslová tradice Brna,
- brněnské odborné střední a vysoké školy,
- snadná dopravní dostupnost.

Započaly projektové práce a v roce 1958 se začalo se stavbou. Nejprve se postavila hala slévárny, nástrojovna, administrativní budova a kuchyně s jídelnou. Dále se musely vybudovat rozvodny, trafostanice, kompresorovna, chladicí okruh s čerpadly a veškeré rozvody. Současně s tím byla vybudována druhá linka vysokého napětí

Fotografie z roku 1957: odborová schůze v Kovolitu. Odbory v podniku působí od roku 1945 dodnes

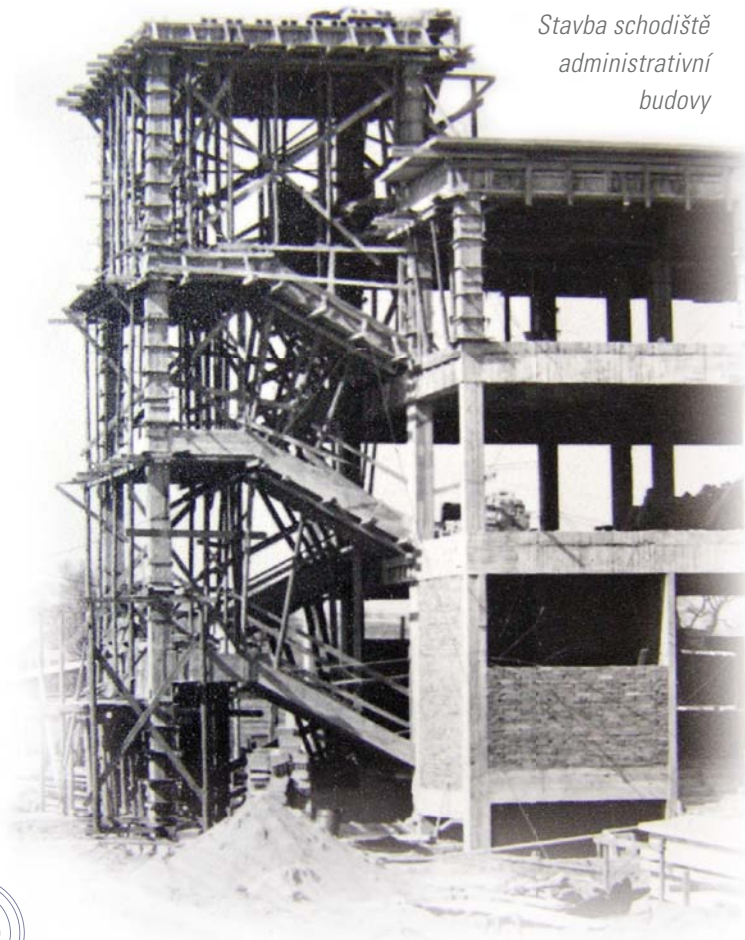

Fotografie z roku 1959: stavba slévárny, vpravo budova impregnace (tehdy nabíjecí stanice pro akumulátorové vozíky)

do rozvodny TS1 a byla vyměněna linka vysokého napětí do rozvodny TS3. Ta už byla vedena jinou trasou, podél současného plotu za obrobnou.

*Stavba schodiště
administrativní
budovy*

Stavba administrativní budovy a kuchyně v roce 1960

Stavba hlavní rozvodny. Budovy vpředu jsou na místě dnešní kovářny 1, budovy vpravo na místě dnešní kovářny 2

Kompletní osazení technologiemi bylo dokončeno v roce 1963. Ve slévárně tehdy bylo instalováno 59 licích strojů.

Celkem bylo vybudováno:

- slévárna s nářadovnou – dnešní objekt a navazující administrativní budova s kuchyní a jídelnou,
- rozvodny nutné pro provoz slévárny a kovárny včetně kompresoroven,
- kovárna 1.

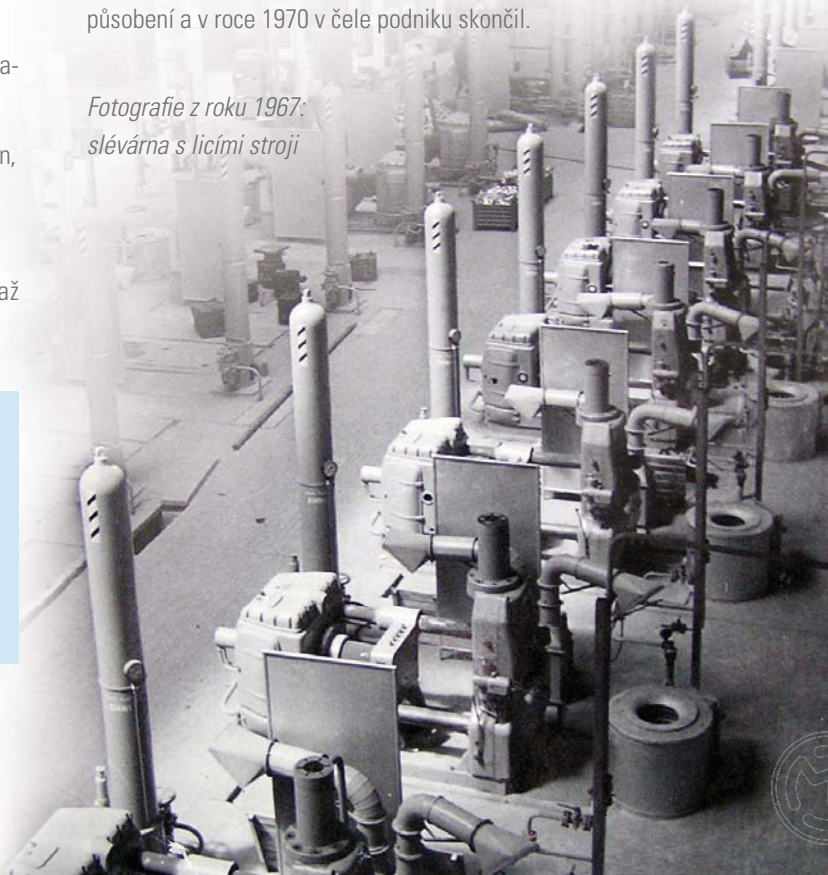
Ve slévárně byly umístěny i elektrické tavicí pece (zrušené až v roce 2015).

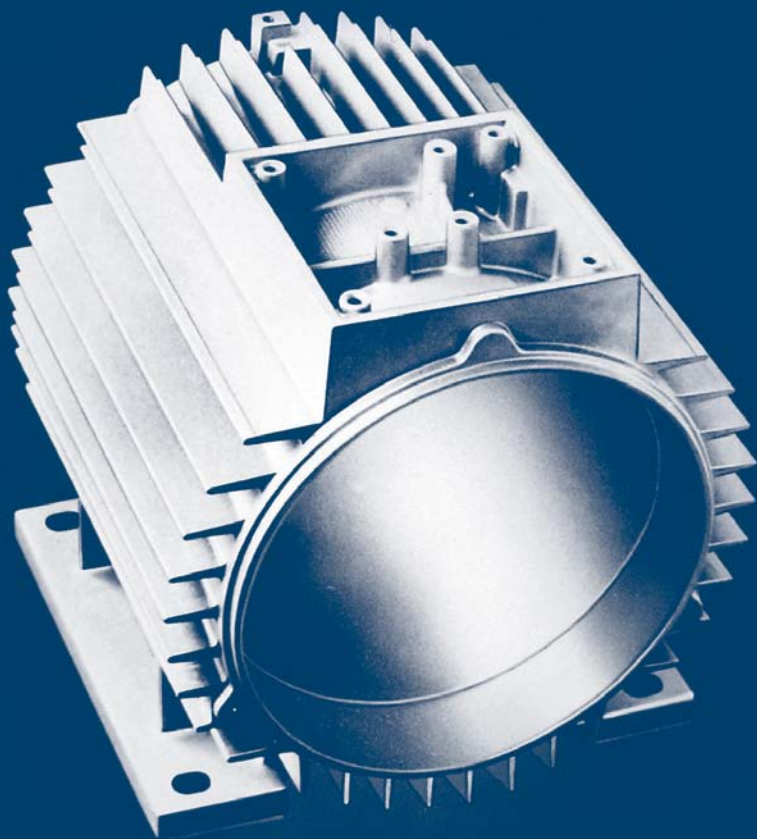

Fotografie z roku 1968: povrchová úprava – 5. hala slévárny

Po vybudování nových provozů přišel v roce 1965 na místo ředitele p. Vladimír Valeš. Za jeho působení se postavily garáže pro dopravu a sklad zárustek. Vývoj po roce 1969 však nepřál jeho dalšímu působení a v roce 1970 v čele podniku skončil.

*Fotografie z roku 1967:
slévárna s licími stroji*

*Ing. Vlastimil Riedl, ředitel
podniku v letech 1970–1984*

*Symbol slévárny z tohoto období:
kostra elektromotoru*

© 1970 - 1989

V roce 1970 nastoupil do funkce ředitele Ing. Vlastimil Riedl. První roky ve funkci prováděl personální stabilizaci vedoucích pracovníků. Mnoho jich odešlo a bylo třeba je nahradit jinými. To se mu podařilo, ale musel čelit dalším problémům, například snížení přidělů plynu a elektrické energie.

Oslava 50. výročí Kovolitu v roce 1971

V roce 1972 byla postavena hala dnešní kovárny 1. Do ní se instalovaly nové technologie, například kovací linky Weingarten-Amy-sa, elektrické tavicí pece ACA a nové kovací a ošťihovací lisy.

Postupně se zvyšovaly požadavky na výrobu a podnik musel získávat nové pracovníky. Protože měl velkou podporu vládních představitelů, rozsáhle investoval i v sociální oblasti, např. v těchto sférách:

- výstavba bytových domů,
- zařízení jeslí a mateřské školy,
- zaměstnání závodního praktického lékaře a zubní lékařky,
- výstavba a provozování rekreačního areálu v Blatinách, část Sněžné,
- provozování dětských táborů.

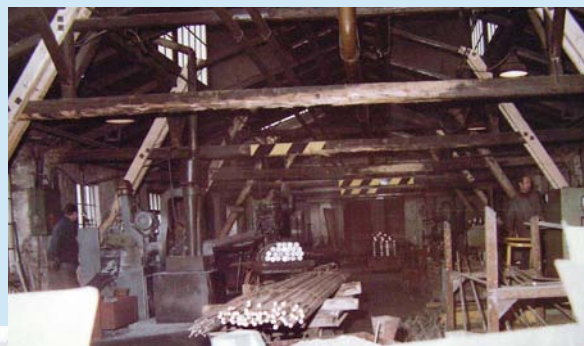

*Odlévání mosazi
v kovárně*

Práce v nářaďovně v roce 1975

Řezárna kovárny v roce 1976

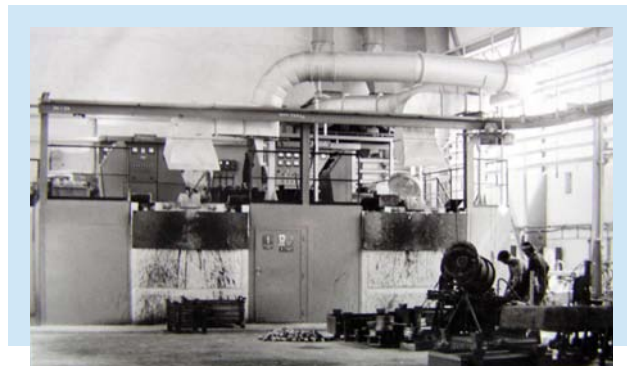
V roce 1976 byl pod Kovolit začleněn závod Jihlava, jehož náplní byla kovárenská výroba. Původní název z roku 1920 byl „Zalábek a spol.“, po roce 1945 byl převeden pod Zbrojovku Vsetín. Kovolit měl pak i se svými závody v České a Jihlavě již 2000 zaměstnanců.

Rok 1981 a oslava 60 let Kovolitu. Na fotografii vlevo Ing. Kašparec, uprostřed Ing. Valenta (starosta Modřice po roce 1990) a vpravo JUDr. Horák (po roce 1990 odešel do státních služeb)

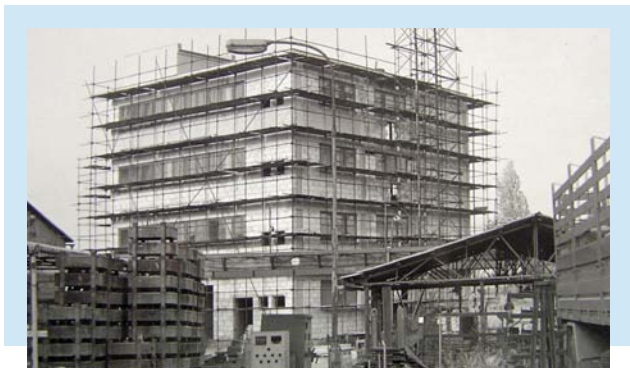

Automobilový park Kovolitu v roce 1978

Kovárna – tavící pece ACA

Výstavba hlavního skladu v roce 1981

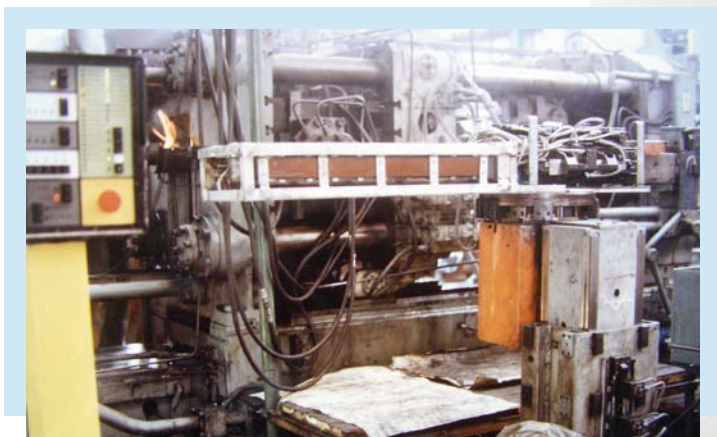
Nová technologie v nové kalíně – kalící pec IPSEN

*Pohled na administrativní budovu a kovárnu 1 z roku 1982.
Administrativní budova je bez nástavby, před kovárnou
ještě není parkoviště*

Kvůli potřebě velkého množství pracovníků provozoval Kovolit vlastní učňovské středisko. Praktické dílny se nacházely v dnešních prostorách obrobny 1. Mezi další aktivity patřila Československá vědeckotechnická společnost (ČSVTS), která pro své členy pořádala družební zájezdy i do okolních států. Na konci 80. let byly v podniku dvě pobočky ČSVTS.

V roce 1982 se v provozu slévárna začíná s automatizací. K nově nakoupeným strojům Snina CLH400 se připravují roboty na vyjímání odlitků. Jejich vývoj se zajišťuje přímo v podniku. V dalších letech se začíná připravovat systém sledování licích strojů pod zkratkou ASŘTP (automatizovaný systém řízení technologického provozu). Na každém licím stroji byl postaven sloupový panel a pro jednotlivé pracovníky byly vytvořeny předchůdci dnešních čipových karet v binárním kódu.

Robotizované pracoviště ve slévárně – fotografie z roku 1986

Nový hranicí lis italské firmy Rovetta v kovárně 1

Ing. František Skřítecký, ředitel podniku byl v letech 1984–1990

*Rekreační středisko Blatiny-Sněžné,
dřevěné chatky*

Kovolit vystavěl pro své zaměstnance i několik bytových domů

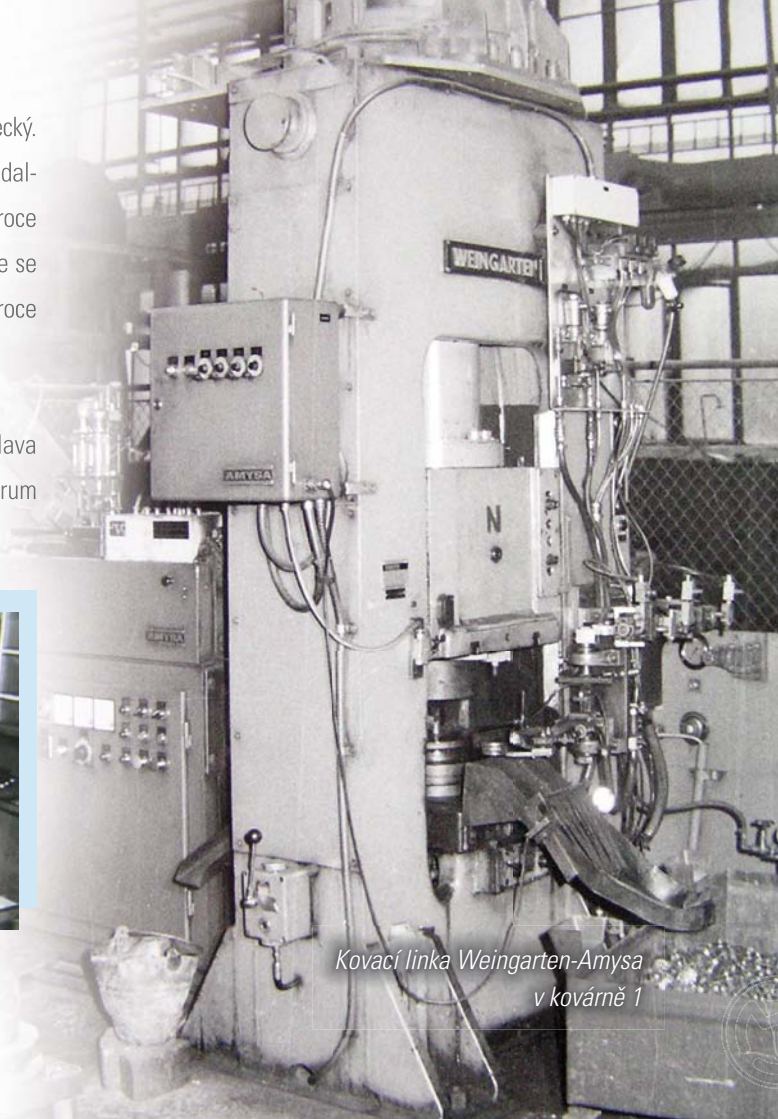
*Rekreační středisko Blatiny-Sněžné,
hlavní budova*

Přelomový byl rok 1984, kdy se novým ředitelem stal Ing. František Skřítecký. V tomto roce proběhlo mnoho generačních výměn, které pokračovaly i v dalších letech. V důsledku potřeby nových kancelářských prostor začala v roce 1985 nástavba administrativní budovy o jedno poschodí. Tato investice se prováděla brigádnicky, na stavbě pracovali zaměstnanci podniku. V roce 1986 byl v nástavbě zahájen provoz nového výpočetního střediska.

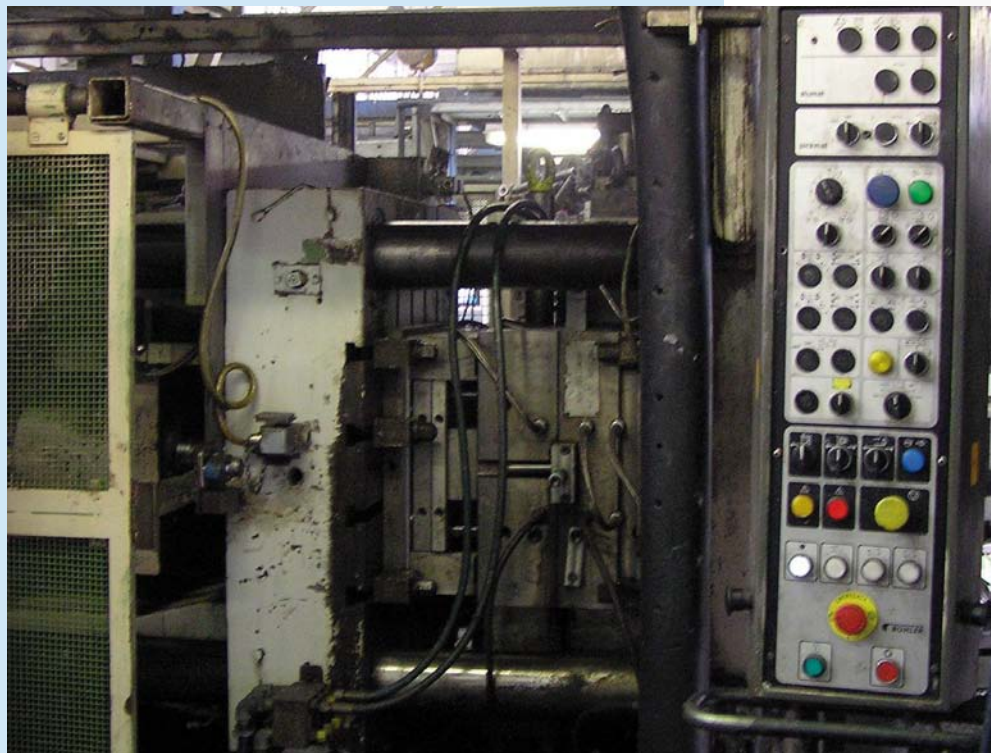
Blížil se konec jedné éry Kovolitu. V roce 1988 se odděluje závod Jihlava a v roce 1989 přichází 17. listopad. V podniku vzniká Občanské fórum a projevují se různé názory na pokračování činnosti podniku.

Závodní doktor MUDr. Ivo Pískovský. O svém životě napsal knížku Bílá beznaděj

*Kovací linka Weingarten-Amya
v kovárně 1*

*Licí stroj
Bühler H400B*

© 1989 - 1997

V 90. letech probíhaly v Kovolitu podobně jako v celé republice společenské změny. Podnik byl osamostatněn a stal se akciovou společností. Na funkci ředitele byl vyhlášen konkurz a od července 1990 se jím stal Ing. Jindřich Šustr, který předtím působil ve funkci technického náměstka. Změny nastaly i v některých jiných funkcích. Současně byla ustanovena dozorčí rada a k 1. lednu 1991 také představenstvo akciové společnosti.

Ing. Jindřich Šustr

Kováčův lis LVE250 – kovárna 1

V souvislosti se změnou společenského řádu nastaly Kovolitu problémy, které dříve neznal. Během několika let odešlo do podnikatelské a státní sféry minimálně 100 pracovníků. Dalšími problémy byla ztráta zákazníků z východních trhů, prudká změna kurzů k západním měnám a s tím související velká inflace mezd a cen. Někteří zákazníci se také naučili, že není nutné platit, a i s tím se Kovolit musel naučit žít.

V oblasti investic se začaly prosazovat západní technologie. Do kovárny to byla pila na hliník Wagner, do slévárny CNC soustruh Churchill a omílací linka Tauss, do nářaďovny jiskřičky Zimmer-Kreim a MAHO-HANSEN.

V roce 1992 byla schválena kupónová privatizace Kovolitu. Většinu akcií získaly privatizační fondy.

Do provozů byly zakoupeny dva nové špičkové lící stroje Bühler H400B od švýcarské firmy Bühler. Mezi dalšími investicemi je třeba zmínit například stroj KOMEK.

V dalším roce začal Kovolit více pracovat pro zákazníky ze západních zemí, např. pro firmu TRUMA. Současně s objednávkami byla dodána i část technologie pro tuto výrobu. V roce 1993 se do kovárny pořídil nový kovací lis LVE250 od české firmy Žďas.

Rok 1994 už tak dobrý nebyl. Nastal pokles zakázek, vyšší náročnost požadovaná zákazníky, zvýšení cen vstupních materiálů, snížení počtu kvalifikovaných pracovníků (starší odcházeli do důchodu a nebyla za ně náhrada, počátek nedostatku pracovníků jakékoliv technické profese, který stále trvá), platební neschopnost zákazníků. Do praxe se začal více zapojovat systém řízení kvality.

V roce 1995 přišly další velké změny. Ředitelem se stal Ing. Karel Novák, bývalý ekonomický náměstek, a v podniku proběhla řada organizačních a personálních změn.

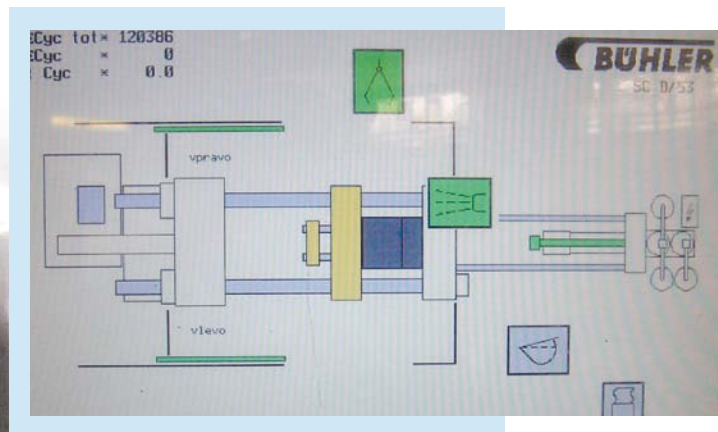
Celý technický úsek se osamostatnil do společnosti s ručením omezeným pod názvem KTS – Kovolit, technické služby, s. r. o.

V této společnosti měl Kovolit, a. s., podíl 25 % a vzájemné vztahy upravovala smlouva. Ředitelem KTS se stal bývalý technický náměstek Ing. Trávníček. KTS zajišťovala pro Kovolit veškerou údržbu a výrobu i pořízení veškerých investic. Mezi výrobky patřily například ohraňovací lisy 15–40 tun, udržovací pece na hliník, dávkovače kovu a nízkotlaký stroj s řízením hladiny kovu.

*Licí pracoviště Bühler SC53D
s ošetřováním Wollin*

Oživení podniku znamenaly nové zakázky v roce 1996. Jednalo se o tělesa čerpadel OPEL, Al-disky, další výrobky pro firmu TRUMA apod. Pro plnění výroby se v celém podniku modernizovala technologie. Od firmy Bühler se koupily další dva tlakové licí stroje Bühler SC53D, nakupovaly

Původní, poválečná budova vrátnice

Nová vrátnice z roku 1996

se udržovací pece pro lící pracoviště, ošetrovací stroje Wollin. Z podniku REMET byl v červenci realizován první dovoz tekutého kovu. Podnik REMET získal většinu akcií a tato změna se promítla do složení představenstva Kovolitu.

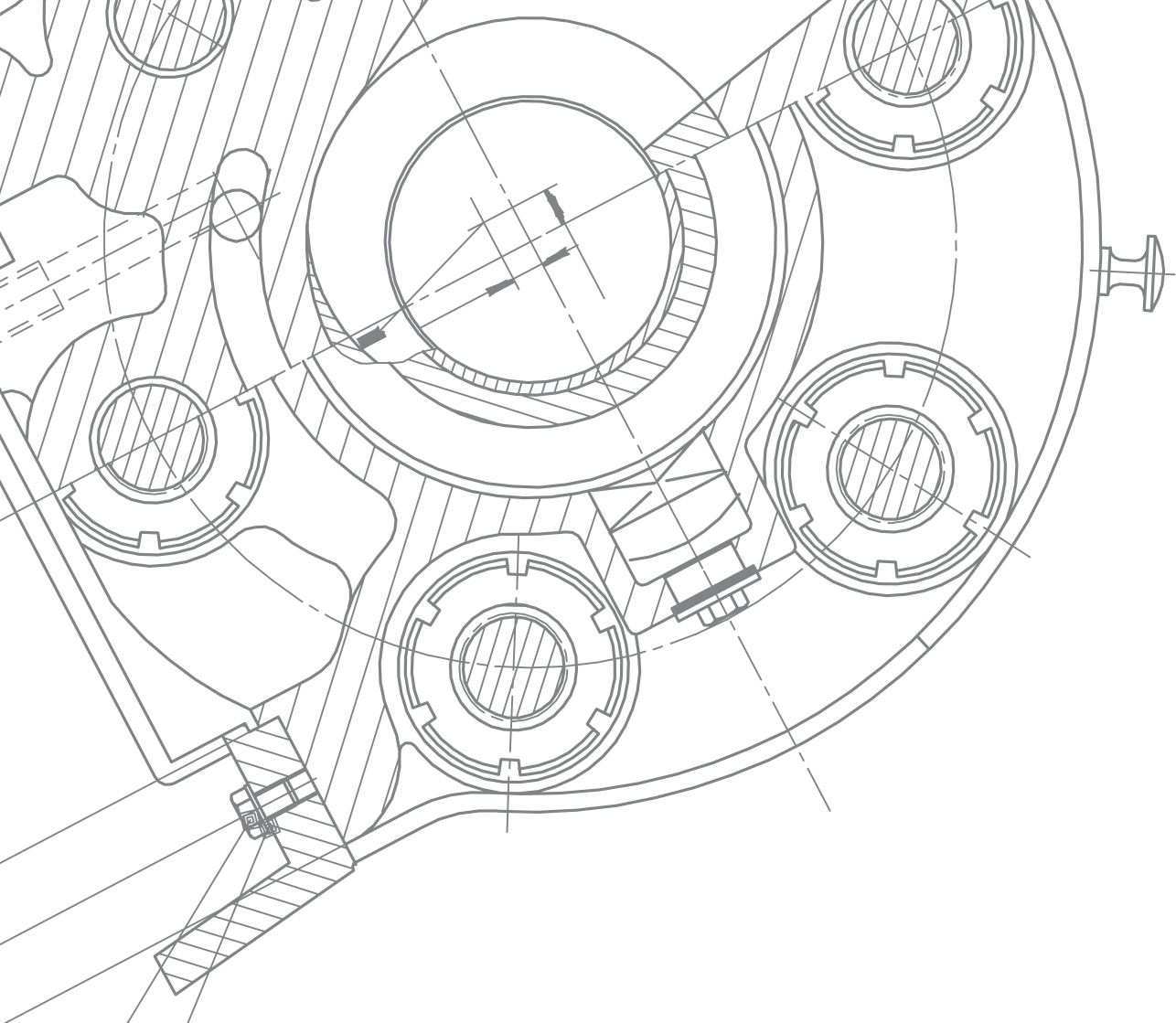
Ing. Pavel Mokřý

V roce 1996 byla kompletně zrekonstruována vstupní budova Kovolitu – vrátnice. Nahradila původní starou budovu.

V roce 1997 se uskutečnily další organizační změny. Ředitelem se stal Ing. Pavel Mokřý, který dříve působil na pozici obchodního náměstka. Další velkou změnou bylo převedení větší části pracovníků KTS (Kovolitu, technických služeb) zpět do Kovolitu, a to jako technický tvar pod vedením Ing. Doležela.

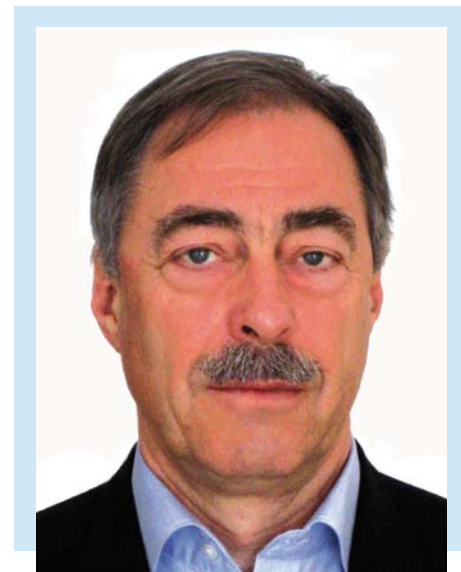
Koncem roku skončil ve funkci ředitele Ing. Pavel Mokřý. Odešel nejprve do státní správy a později byl dlouholetým předsedou českého fotbalu.

V roce 1998 se stal ředitelem společnosti Ing. Eduard Mareček, jeden ze spolumajitelů společnosti REMET. Podnik přebíral v nelehké situaci. Byl ztrátový, odešli pracovníci z obchodního úseku, někteří pracovníci technického úseku, vyčleněného v letech 1995 až 1997 jako pobočná část podniku pod názvem KTS, se do podniku Kovolit již nevrátili. To se projevilo tím, že část práce technického úseku se musela začít zajišťovat externími firmami. Projevil se také postupný odchod pracovníků do důchodu, většina učilišť zanikla a noví pracovníci s technickým vzděláním na trhu práce nebyli. Pro Kovolit, který je vyloženě technickým podnikem, to znamenalo a dodnes znamená jedno z omezení rozvoje.

Investicemi a doplňováním pracovníků se řediteli podařilo společnost stabilizovat. V roce 1998 se postupně nakoupily vysokozdvížné vozíky Linde, které nahradily staré, dosluhující vozíky Bulhar. V pomocné tavírně instalovala firma REME tavicí a udržovací pec s lícím pásem, do údržby forem byla v roce 1999 zakoupena elektrická odporová pec s nuceným oběhem atmosféry od firmy LAC Rajhrad a do nářadovny byl pořízen moderní CNC soustruh MC100 od firmy TRENS.

Ing. Eduard Mareček

*Licí pracoviště stroje Bühler
H1100B s hranicím lisem,
dávkovací pecí atd.*

Nová regulační stanice plynu z roku 2001

V roce 1999 byla definitivně ukončena spolupráce s SOU Trnkova. Prostory pro praktickou výuku nebyly v Kovolitu řadu let využívány, a tak si SOU Trnkova po dohodě odvezlo veškeré své stroje a vybavení. V prostorách bývalých praktických dílen začala vznikat dnešní obrobna 1.

Požadavky zákazníků na větší odlitky a formy znamenaly, že nářadovna musela zvýšit nosnost jeřábů. V roce 2000 provedla firma PEEM zesílení drážek v nářadovně z 3,2 tuny na 5 tun. Současně byly doplněny kladkostroje s nosností 5 tun.

Rok 2001 přinesl dvě velké investice. Stará regulační stanice plynu musela být nahrazena novou. Ta přitom nebyla postavena na původní místo, ale blíže plotu.

V roce 2001 se kvůli výrobě koster pro firmu ABB pořídilo kompletní pracoviště licího stroje Bühler H1100B ze Švédska. Pro provoz pracoviště provedla firma PEEM zesílení železobetonových sloupů pro jeřábovou dráhu ve 4. hale slévárny. To umožnilo koupit jeřáb s nosností 15 tun, který je potřebný při užívání licích pracovišť větších velikostí. Zesílení navrhl ing. Chalabala, majitel firmy PEEM, a jeho princip má firma PEEM chráněn jako vynález.

Rok 2002 opět poznamenaly technické změny. Ve slévárně bylo zavedeno sledování provozu lících strojů od firmy LTC Brno. Každé lící pracoviště je napojeno na sledovací systém, který zaznamenává přesný čas vytvoření odlitku a vše zpracovává do přehledných výstupů. V době vzniku byl tento systém jedinečný a toto sledování slouží dodnes.

Na technickém úseku byly na rozvodnách firmou El-Insta vyměněny všechny kompenzační rozvaděče, které nahradily ty původní z roku 1960.

V podniku byl nainstalován kamerový systém sledující vybraná místa podniku. Umožňuje kontrolovat i méně využívané části podniku, jako jsou prostory u plotů apod.

V návaznosti na nařízení vlády č. 378/2001 Sb., kterým se stanovily požadavky na bezpečný provoz a používání strojů, vznikla komise pro místní provozní a bezpečnostní předpisy, která do konce roku 2015 vydala 368 předpisů pro provoz strojů nebo pracovišť.

V oblasti lících pracovišť ve slévárně byl navržen vzor rozmístění lícího pracoviště a barvy lícího pracoviště. Toto rozmístění a tyto barvy se používají dodnes a také poslední lící pracoviště z roku 2016 je uspořádáno podobně. Každé pracoviště se skládá z lícího stroje, dávkovací pece, ošetřování, vyjímacího robota, odsávání KMA a ostatních periférií. Rozvody energií buduje firma ELAP a rozvody jsou přenášeny pomocí energomostů podél lícího pracoviště.

V provozu kovárna proběhla v roce 2003 rekonstrukce všech excentrů podle nových bezpečnostních předpisů. Většinu rekonstrukcí provedla firma TOMA Trnava. Provoz kovárny prošel velkou modernizací. V roce 2004 se nakoupily nové kovací lisy od firmy Müller Weingarten PA180 a PA200, pila Adige a kalící pec od firmy Realistic Karlovy Vary.

3

MW MÜLLER WEINGARTEN

4

MW MÜLLER WEINGARTEN

Kováč ísý MW – PA180 a PA200

Část kovací linky HYDROMEC

Řídicí panel stroje MW550 Opticast

V roce 2005 se hala kovárny 2 kompletně zrekonstruovala a nakoupilo se do ní nové pracoviště pro výkovky Valeo. Skládá se z pily, italské ohřívací pece Maestri, italského kovacího lisu Hydromec, lisů Smetal, kalicích pecí Realistic a dalších periférií.

Do slévárny se v roce 2005 pořídila další nová lící pracoviště. Od firmy ELAP to bylo lící pracoviště české výroby s lícím strojem TL6-500 a od firmy Müller Weingarten lící pracoviště s lícím strojem MW550 Opticast. Ve spolupráci s ČVUT v Praze a VUT v Brně se provádě-

ly zkoušky lití hořčíku. Začala rekonstrukce elektrické části starších lících strojů Bühler H400B a H1100B. Byla objednána u firmy Fimro, vlastní technickou realizaci provedla německá

Rozvaděč a řízení pro stroj Bühler H1100B od firmy DCS

firma DCS. Všechny tři stroje, u kterých byla tato rekonstrukce provedena, stále pracují.

Licí pracoviště s licím strojem Bühler B105D

V dalších letech se průběžně investovalo do výrobních i ne-výrobních zařízení. V roce 2006 se pro slévárnu koupilo nové licí pracoviště s licím stroje Bühler B66D a v roce 2007 nové velké pracoviště s licím strojem Bühler B105D, hranicím lisem Robopres TK40 a ostatními periferiemi. Do obrobny se v tomto roce koupily nové obráběcí stroje Chiron. Od firmy TC Mach

se koupilo tepelné čerpadlo s chladicím výkonem 420 kW. To umožnilo provozovat centrální kotelnu jen tři měsíce v roce a ostatní měsíce využívat jako zdroje tepla tepelné čerpadlo. V provozu nářadovna se v roce 2009 provedla rekonstrukce pohonů stroje SIP 44 a do provozu obrobna se v roce 2010 koupily další tři nové stroje Chiron.

V roce 2009 postihla Kovelit stejně jako všechny podniky celosvětová krize. Největším důsledkem byl odchod třetiny zaměstnanců. V dalším roce se podařilo opětovně získat zakázky, ale odešlé pracovníky již ne.

V roce 2011 se ve slévárně uvedlo do provozu licí pracoviště s licím strojem Bühler SC53D, koupeným ve švýcarské firmě Injecta. Po odeznění

Tepelné čerpadlo firmy TC Mach s chladicím výkonem 420 kW

Licí pracoviště
s licím strojem
Bühler B84D

krize začali zákazníci požadovat výrobu větších odlitků. Od roku 2011 se proto investice Kovolitu ve slévárně zaměřily jen na velké stroje. V tomto roce se koupilo lící pracoviště s lícím strojem Bühler B84D. Na pracovišti se vyzkoušela španělská dávkovací pec KROWN. Na kontrolu odlitků se koupil nový rentgen PAPCO. Bývalá pomocná tavnice se rekonstruovala a byla zde instalována první tavicí pec Strikomelter. Do provozu nářadovna byl zakoupen nový stroj DMG 835V.

Přelomovým byl rok 2013. Zakoupila se čistička odpadních vod pro slévárnu a bylo do ní pořízeno nové lící pracoviště s lícím strojem nové generace Bühler Carat 105.

V roce 2014 se rozhodlo, že současné vysokozdvizné vozíky budou postupně nahrazeny vozíky elektrickými. Jako dvě hlavní značky byly vybrány firmy STILL a Linde.

Čistička odpadních vod

*Tavící pece
Strikomelter*

V tomto roce přestala být využívána hlavní tavírna s původními nízkofrekvenčními pecemi z roku 1960. Původní pomocná tavírna se stala tavírnou hlavní, prošla rekonstrukcí a byla do ní zakoupena druhá tavicí pec Strikomelter a menší české tavicí pece (Ústav využití plynu Brno).

Tavírna po rekonstrukci

Menší tavicí pece české výroby (Ústav využití plynu Brno)

Odplyňovací zařízení Foseco v tavárně

Obráběcí pracoviště Chiron v provozu obrobna

V roce 2014 byla zahájena stavba skladové haly pro obrobnu.
Hala byla dokončena a předána provozu obrobna v roce 2015.

Nová skladová hala obrobny

Rok 2015 byl ve znamení dalších investic. Začala likvidace starých, odstavených tavicích pecí ve slévárně. Největší udržovací pec Elin sahala do hloubky šesti metrů pod povrch. Byla uzavřena smlouva na další licí pracoviště Bühler Carat 105. Kvůli jeho instalaci se musela provést úprava vjezdů do slévárny a prostorů v ní. Do tavního byl pořízen nový elektrický vysokozdvizný vozík od firmy STILL na převážení tekutého kovu.

Nové lící pracoviště s lícím strojem Bühler Carat 105

Nové světlíky nad 3. halou slévárny

V roce 2016 bylo zprovozněno licí pracoviště Bühler Carat 105 a nový tryskač Rösler, byl vyměněn světlík ve 3. hale slévárny a zahájila se její rekonstrukce.

Předpokládaný vývoj Kovolitu v dalších letech:

- výstavba nové obrobny,
- výstavby nové údržby forem,
- rekonstrukce nářadovny,
- modernizace kovárny,
- vybavení slévárny většími licími pracovišti,
- větší elektronizace a digitalizace provozu podniku,
- rozvoj programu motivace zaměstnanců „KOVOLIT 3.0“.

*Tryskač stroj
od firmy Rösler*

ODKAZY

- 1 SCHREIER, Pavel. Příběhy z dějin našich drah. Praha : Mladá fronta, 2009. Kapitola S lokomotivou napříč Moravou, s. 50 (čeština).
- 2 Národní listy, 14. června 1921, strana 5.
- 3 Město Židlochovice – Zpravodaj, rok 2009, č. 11, str. 7.
- 4 Dostupné online na adrese: http://s9.zetaboards.com/MRW_Forums/topic/7244439/2.
- 5 Brno: Staré pohlednice XIII, Údolní, Úvoz, Marešova, Vídeňská, Modřice, Podolí, Slatina, Troubsko, str. 59, 63.
- 6 Dostupné online na adrese: http://mim.cemotel.cz/05-3/mh-foto/_12.htm.
- 7 Dostupné online na adrese: http://www.securityprinting.org/texty/1938_1939/csbp_1938_1939.pdf.
- 8 Návrh odpadního kanalizačního potrubí, 1937.
- 9 Smlouva o zřízení služebnosti kanalizace, 1937, opis z roku 1943.
- 10 Výustní objekt, 1937.
- 11 Nouzová čerpací stanice, 21. dubna 1941.
- 12 Adressbuch der Landeshauptstadt Brünn, 1942.
- 13 HORČICA, Ludvík. Zemřeli pro vlast. Občané okresu Brno-venkov padlí, popravení a umučení v letech 1939–1945.

vydáno vlastním nákladem 800ks

společnosti KOVOLIT, a.s.

Nádražní 344, 664 42 Modřice

srpen 2016

Sazba a tisk: Vojtěch Kosek Quijote ateliér, www.quijote.cz

